

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 190 (XXXIV) — Nr. 142

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Vineri, 11 februarie 2022

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
	ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
129.	— Ordin al ministrului muncii și solidarității sociale privind modificarea Metodologiei de acordare a sumelor de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârștnice, organizațiilor neguvernamentale prevăzute la art. 98 din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, aprobată prin Ordinul ministrului muncii, familiei, protecției sociale și persoanelor vârstnice nr. 399/2013	2
	ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
	Decizia nr. 26 din 15 noiembrie 2021 (Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii)	3–16

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL MUNCII ȘI SOLIDARITĂȚII SOCIALE

ORDIN

privind modificarea Metodologiei de acordare a sumelor de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, organizațiilor neguvernamentale prevăzute la art. 98 din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, aprobată prin Ordinul ministrului muncii, familiei, protecției sociale și persoanelor vârstnice nr. 399/2013

Având în vedere:

— art. 3 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 121/2021 privind stabilirea unor măsuri la nivelul administrației publice centrale și pentru modificarea și completarea unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare;

— art. 1 din Hotărârea Guvernului nr. 1.071/2021 pentru stabilirea salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată;

— art. 98 din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

— art. V din Ordonanța Guvernului nr. 17/2015 privind reglementarea unor măsuri fiscal-bugetare și modificarea și completarea unor acte normative, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 316/2015, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul art. 18 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 23/2022 privind organizarea și funcționarea Ministerului Muncii și Solidarității Sociale,

ministrul muncii și solidarității sociale emite următorul ordin:

Art. I. — Metodologia de acordare a sumelor de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, organizațiilor neguvernamentale prevăzute la art. 98 din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, aprobată prin Ordinul ministrului muncii, familiei, protecției sociale și persoanelor vârstnice nr. 399/2013, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 123 din 6 martie 2013, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 3, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Atât statele de plată, cât și centralizatorul trebuie să fie semnate, iar statele de plată vor conține mențiunea conformității cu originalul sub semnătura reprezentantului legal.”

2. La articolul 4, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„Art. 4. — (1) În cazul cheltuielilor de întreținere, acordarea sumelor se face în baza unui centralizator al documentelor justificative, semnat de reprezentantul legal al organizației, la care se anexează copii ale documentelor justificative care vor conține mențiunea conformității cu originalul sub semnătura reprezentantului legal.”

3. La articolul 6, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„Art. 6. — (1) Pentru cheltuielile privind activitățile specifice de interes general, sumele se acordă pe baza unui centralizator

pentru fiecare dintre activitățile desfășurate, semnat de reprezentantul legal al organizației, la care se anexează copii ale documentelor justificative și de pe tabelul participanților, unde este cazul, toate acestea conținând mențiunea conformității cu originalul sub semnătura reprezentantului legal.”

4. La articolul 7 alineatul (1), litera f) va avea următorul cuprins:

„f) ordinul de deplasare și decontul de cheltuieli completat în conformitate cu Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 2.634/2015 privind documentele financiar-contabile;”

Art. II. — Începând cu anul 2022, sumele prevăzute la art. 3 din Metodologia de acordare a sumelor de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, organizațiilor neguvernamentale prevăzute la art. 98 din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, aprobată prin Ordinul ministrului muncii, familiei, protecției sociale și persoanelor vârstnice nr. 399/2013, cu modificările și completările ulterioare, care au valoare mai mică decât salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată, aprobat prin hotărâre a Guvernului, vor fi acordate la valoarea acestuia.

Art. III. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul muncii și solidarității sociale,
Marius-Constantin Budăi

București, 3 februarie 2022.

Nr. 129.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
COMPLETUL PENTRU SOLUȚIONAREA RECURSULUI ÎN INTERESUL LEGII

DECIZIA Nr. 26 din 15 noiembrie 2021

Dosar nr. 2.382/1/2021

Corina-Alina Corbu	— președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului
Daniel Grădinaru	— președintele Secției penale
Laura-Mihaela Ivanovici	— președintele Secției I civile
Marian Budă	— președintele Secției a II-a civile
Denisa Angelica Stănișor	— președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Simona Elena Cîrnaru	— judecător la Secția penală
Dan Andrei Enescu	— judecător la Secția penală
Rodica Cosma	— judecător la Secția penală
Mircea Mugurel Șelea	— judecător la Secția penală
Francisca Maria Vasile	— judecător la Secția penală
Anca Mădălina Alexandrescu	— judecător la Secția penală
Săndel Lucian Macavei	— judecător la Secția penală
Eleni Cristina Marcu	— judecător la Secția penală
Constantin Epure	— judecător la Secția penală
Laura Mihaela Soane	— judecător la Secția penală
Alin Sorin Nicolescu	— judecător la Secția penală
Lucia Tatiana Rog	— judecător la Secția penală
Ștefan Pistol	— judecător la Secția penală
Andrei Claudiu Rus	— judecător la Secția penală
Denisa Livia Băldean	— judecător la Secția I civilă
Mari Ilie	— judecător la Secția I civilă
Petronela Iulia Nițu	— judecător la Secția a II-a civilă
Rodica Dorin	— judecător la Secția a II-a civilă
Maria Andrieș	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Adina Georgeta Ponea	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Pe rol se află Dosarul nr. 2.832/1/2021 având ca obiect recursul în interesul legii formulat de către procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție vizând următoarea problemă de drept:

Organul de urmărire penală competent să instrumenteze infracțiunea de abuz în serviciu, în situația în care funcționarul public a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit, prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție raportat la art. 297 din Codul penal, în condițiile în care niciuna dintre persoanele cercetate nu are vreuna dintre calitățile prevăzute de art. 13 alin. (1) lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 privind Direcția Națională Anticorupție, paguba produsă nu depășește pragul de 200.000 euro prevăzută de art. 13 alin. (1) lit. a) din actul normativ menționat anterior, iar valoarea sumei sau a bunului care formează obiectul infracțiunii este mai mare decât echivalentul în lei a 10.000 euro.

Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii este constituit conform prevederilor art. 473 alin. (1) din Codul

de procedură penală, art. 34 alin. (2) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu completările ulterioare.

Sedința este prezidată de către președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, doamna judecător Corina-Alina Corbu.

Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este reprezentat de doamna procuror Marinela Mincă, procuror-șef al Biroului de reprezentare, Serviciul judiciar penal, Secția juridică din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

La ședința de judecată participă doamna magistrat-asistent Adina Andreea Ciuhan Teodoru, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 35 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu completările ulterioare.

După prezentarea referatului de către magistratul-asistent, președintele Completului pentru soluționarea recursului în interesul legii, doamna judecător Corina-Alina Corbu, președinte al Înaltei Curți de Casație și Justiție, constatând că în cauză nu sunt cereri de formulat, chestiuni prelabile de invocat, a solicitat doamnei procuror Marinela Mincă să susțină punctul de vedere asupra recursului în interesul legii ce face obiectul cauzei de față.

Reprezentantul procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a susținut că jurisprudența existentă în materie a evidențiat două orientări, relevând caracterul neunitar al acestora.

Astfel, într-o primă orientare a practicii s-a considerat că aceste cauze trebuie soluționate de parchetele ordinare a căror competență după materie sau după calitatea persoanei este stabilită de dispozițiile Codului de procedură penală.

În susținerea acestei opinii s-a arătat că infracțiunea prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 este reglementată la capitolul III secțiunea a 3-a ce vizează infracțiunile asimilate infracțiunilor de corupție. Fiind o infracțiune asimilată celor de corupție și nu una de corupție propriu-zisă, competența de efectuare a urmăririi penale nu poate fi analizată după criteriul „obiectul infracțiunii de corupție” prevăzut de art. 13 alin. (1) lit. a) teza a II-a din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002. În plus, aceasta este o infracțiune de rezultat, iar pentru stabilirea competenței Direcției Naționale Anticorupție se va avea în vedere doar criteriul pagubei materiale prevăzut de art. 13 alin. (1) lit. a) teza I din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002.

În cea de-a doua orientare jurisprudențială s-a considerat că din punctul de vedere al competenței aceste cauze trebuie soluționate de Direcția Națională Anticorupție.

În argumentarea soluției s-a arătat că, în ceea ce privește înțelesul expresiei „obiectul infracțiunii de corupție” din art. 13 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, unele instanțe au echivalat expresia de „folos necuvenit” cu „valoarea sumei sau a bunului care formează obiectul infracțiunii de corupție”.

Instanțele care au susținut această opinie au reținut că dispozițiile art. 13 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, care stabilesc infracțiunile de competența Direcției Naționale Anticorupție, au în vedere toate infracțiunile din Legea nr. 78/2000, fără a face distincție între

infracțiunile de corupție și cele asimilate infracțiunilor de corupție, astfel încât nu se poate susține că teza a II-a a acestui text de lege se aplică exclusiv infracțiunilor de corupție, limitativ prevăzute în secțiunea a 2-a din capitolul III din Legea nr. 78/2000.

Susținând punctul de vedere al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, doamna procuror Marinela Mincă a apreciat ca fiind corectă opinia exprimată în orientarea jurisprudențială majoritară, în sensul că revine parchetelor ordinare competența să instrumenteze infracțiunea de abuz în serviciu, în situația în care funcționarul public a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit, prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 raportat la art. 297 din Codul penal (infracțiune ce este condiționată de existența unei pagube), în condițiile în care niciuna dintre persoanele cercetate nu are vreuna dintre calitățile prevăzute de art. 13 alin. (1) lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, paguba produsă nu depășește pragul de 200.000 euro prevăzut de art. 13 alin. (1) lit. a) din actul normativ menționat anterior, iar valoarea sumei sau a bunului care formează obiectul infracțiunii este mai mare decât echivalentul în lei a 10.000 euro.

În argumentarea punctului de vedere formulat, în esență, s-a susținut că infracțiunea prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 nu este o infracțiune de corupție, ci o infracțiune asimilată infracțiunilor de corupție, astfel încât criteriile de competență prevăzute de art. 13 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 trebuie raportate la „pagubă” (care potrivit normei juridice trebuie să fie mai mare decât echivalentul în lei a 200.000 euro), iar nu la obiectul infracțiunii de corupție.

Deoarece infracțiunile reglementate de Legea nr. 78/2000 sunt fie infracțiuni de pericol, fie de rezultat, legiuitorul a instituit prin art. 13 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 criterii diferite pentru aceste categorii de infracțiuni în vederea stabilirii competenței Direcției Naționale Anticorupție, respectiv criteriul pagubei materiale pentru infracțiunile de rezultat (cum este și infracțiunea de abuz în serviciu, în situația în care funcționarul public a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit, prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 raportat la art. 297 din Codul penal) și criteriul obiectului infracțiunii de corupție, pentru infracțiunile de corupție ca infracțiuni de pericol.

În concluzie, atunci când legiuitorul a făcut referire la „obiectul infracțiunii de corupție” în art. 13 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, a vizat doar infracțiunile de luare de mită, dare de mită, trafic de influență și cumpărare de influență.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU SOLUȚIONAREA RECURSULUI ÎN INTERESUL LEGII,

deliberând asupra recursului în interesul legii, constată următoarele:

1. Problema de drept care a generat practica neunitară

Prin recursul în interesul legii formulat de către procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție s-a susținut că în practica judiciară națională nu există un punct de vedere unitar privind competența organului de urmărire penală în instrumentarea infracțiunii de abuz în serviciu, în situația în care funcționarul public a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit, prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 raportat la art. 297 din Codul penal, în condițiile în care niciuna dintre persoanele cercetate nu are vreuna dintre calitățile prevăzute de art. 13 alin. (1) lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, paguba produsă nu depășește pragul de 200.000 euro prevăzut de art. 13 alin. (1)

lit. a) din actul normativ menționat anterior, iar valoarea sumei sau a bunului care formează obiectul infracțiunii este mai mare decât echivalentul în lei a 10.000 euro.

2. Examen jurisprudențial

2.1. Într-o primă orientare a practicii s-a considerat că aceste cauze trebuie soluționate de parchetele ordinare a căror competență după materie sau după calitatea persoanei este stabilită de dispozițiile Codului de procedură penală.

În ceea ce privește înțelesul expresiei „obiectul infracțiunii de corupție” din art. 13 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, s-a arătat că acesta vizează doar infracțiunile de corupție reglementate în capitolul III secțiunea a 2-a (intitulată „Infracțiuni de corupție”) din Legea nr. 78/2000, respectiv infracțiunile de luare de mită, dare de mită, trafic de influență și cumpărare de influență, fără a se explica înțelesul concret al acestei expresii.

Totodată, noțiunea de „pagubă” din același articol a fost considerată unanim de instanțele de judecată ca fiind prejudicial cauzat părții civile reprezentând urmarea imediată a infracțiunii de abuz în serviciu, prevăzută de art. 297 din Codul penal, ce intră și în conținutul constitutiv al infracțiunii reglementate de art. 13² din Legea nr. 78/2000 raportat la art. 297 din Codul penal, în situația în care funcționarul public a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit. Aceasta ar atrage competența specială a Direcției Naționale Anticorupție în baza art. 13 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 doar în cazul tezei I, nu și a II-a, respectiv când paguba este mai mare decât echivalentul în lei a 200.000 euro.

Referitor la infracțiunea de abuz în serviciu prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 raportat la art. 297 din Codul penal, instanțele au reținut că aceasta este reglementată în Legea nr. 78/2000 la capitolul III secțiunea a 3-a ce vizează infracțiunile asimilate infracțiunilor de corupție.

Întrucât este o infracțiune asimilată celor de corupție și nu una de corupție propriu-zisă, competența de efectuare a urmăririi penale nu poate fi analizată după criteriul „obiectul infracțiunii de corupție” prevăzut de art. 13 alin. (1) lit. a) teza a II-a din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002. În plus, aceasta este o infracțiune de rezultat, iar pentru stabilirea competenței Direcției Naționale Anticorupție se va avea în vedere doar criteriul pagubei materiale din art. 13 alin. (1) lit. a) teza I din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 43/2002.

2.2. În cea de-a doua orientare jurisprudențială s-a considerat că din punctul de vedere al competenței aceste cauze trebuie soluționate de Direcția Națională Anticorupție.

În argumentarea soluției s-a arătat că, în ceea ce privește înțelesul expresiei „obiectul infracțiunii de corupție” din art. 13 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, unele instanțe au reținut că suma de bani sau foloasele pretinse/promise/acceptate/oferate/date/primate de la infracțiunile de luare/dare de mită, trafic de influență și cumpărare de influență reprezintă și folosul necuvenit obținut pentru sine ori pentru altul de către funcționarul public din infracțiunea de abuz în serviciu prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 raportat la art. 297 din Codul penal.

Instanțele care au susținut această opinie au reținut că dispozițiile art. 13 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, care stabilesc infracțiunile de competența Direcției Naționale Anticorupție, au în vedere toate infracțiunile din Legea nr. 78/2000, fără a face distincție între infracțiunile de corupție și cele asimilate infracțiunilor de corupție, astfel încât nu se poate susține că teza a II-a a acestui text de lege se aplică exclusiv infracțiunilor de corupție, limitativ prevăzute în secțiunea a 2-a din Legea nr. 78/2000.

Instanțele au apreciat că normele ce reglementează competența sunt de strictă interpretare și atât timp cât legea nu distinge, nici interpretul nu poate distinge.

Totodată, s-a susținut că prin „valoarea sumei sau a bunului care formează obiectul infracțiunii de corupție”, în sensul dispozițiilor art. 13 alin. (1) lit. a) teza a II-a din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, se au în vedere tocmai foloasele, avantajele dobândite prin comiterea infracțiunii de corupție (în sensul generic reținut mai sus), respectiv bani, bunuri, valori, orice avantaje patrimoniale necuvenite, a căror valoare este mai mare decât echivalentul în lei a 10.000 euro.

Astfel, instanțele au apreciat că, dacă „folosul necuvenit” obținut de funcționarul public pentru sine sau pentru altul (care este a doua urmare imediată a infracțiunii de abuz în serviciu prevăzute de art. 13² din Legea nr. 78/2000 raportat la art. 297 din Codul penal) este mai mare decât echivalentul în lei a 10.000 euro, competența de a efectua urmărirea penală revine Direcției Naționale Anticorupție.

Noțiunea de „pagubă” din același articol a fost considerată unanim de instanțele de judecată ca fiind prejudicial cauzat părții civile. Aceasta ar atrage competența specială a Direcției Naționale Anticorupție doar în baza art. 13 alin. (1) lit. a) teza I din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 43/2002, când este mai mare decât echivalentul în lei a 200.000 euro.

3. Punctul de vedere exprimat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este în sensul că infracțiunea de abuz în serviciu, prevăzută în art. 13² din Legea nr. 78/2000 raportat la art. 297 din Codul penal, care a cauzat o pagubă materială mai mică sau egală cu echivalentul în lei a 200.000 euro, comisă de o persoană a cărei calitate nu determină incidența dispozițiilor art. 13 alin. (1) lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, iar valoarea sumei sau a bunului care formează obiectul infracțiunii este mai mare decât echivalentul în lei a 10.000 euro este de competența parchetului nespecializat, iar nu a Direcției Naționale Anticorupție.

În argumentarea punctului de vedere s-a susținut că în analiza stabilirii competenței Direcției Naționale Anticorupție se au în vedere dispozițiile art. 13 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, în ansamblul lor.

În acest sens s-a arătat că la alin. (1) este reglementată competența Direcției Naționale Anticorupție pentru infracțiunile prevăzute în Legea nr. 78/2000, săvârșite în „una din următoarele condiții”, rezultând din această exprimare că există mai multe criterii după care poate fi stabilită competența acestui parchet specializat, precum și faptul că infracțiunile care nu se încadrează în criteriile enumerate în cuprinsul textului de lege menționat vor fi de competența parchetelor ordinare.

Totodată, în cuprinsul art. 13 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 este stabilită competența acestei structuri de parchet în funcție de criteriile „pagubă materială mai mare decât echivalentul în lei a 200.000 euro” sau „dacă valoarea sumei sau a bunului care formează obiectul infracțiunii de corupție este mai mare decât echivalentul în lei a 10.000 de euro”.

Art. 13 alin. (1) lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 reglementează competența Direcției Naționale Anticorupție în funcție de calitatea persoanei care săvârșește infracțiunea, indiferent de valoarea pagubei materiale ori de valoarea sumei sau a bunului care formează obiectul infracțiunii de corupție.

De asemenea, alin. (2) al art. 13 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 stabilește în competența Direcției Naționale Anticorupție infracțiunile împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene, iar alin. (3) al textului de lege menționat stabilește în competența Direcției Naționale Anticorupție mai multe infracțiuni prevăzute de Codul penal

(printre care și infracțiunea de abuz în serviciu prevăzută de art. 297 din Codul penal), „dacă s-a cauzat o pagubă mai mare decât echivalentul în lei a 1.000.000 euro”.

Astfel, prin criteriile în raport cu care se determină competența Direcției Naționale Anticorupție se au în vedere categorii diferite de infracțiuni, astfel cum sunt clasificate în art. 5 din Legea nr. 78/2000, chiar dacă titlul legii face referire generală la „prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție”.

În situația în care toate infracțiunile reglementate de Legea nr. 78/2000 ar fi fost „infracțiuni de corupție”, nu ar mai fi existat nicio justificare ca în cuprinsul legii acestea să fie clasificate în infracțiuni de corupție (capitolul III secțiunea a 2-a), infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție (capitolul III secțiunea a 3-a), infracțiuni în legătură directă cu infracțiunile de corupție (capitolul III secțiunea a 4-a — abrogată) și infracțiuni împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene (capitolul III secțiunea a 4¹-a).

Pe de altă parte, nu mai era necesară reglementarea expresă a competenței Direcției Naționale Anticorupție [art. 13 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002] în cazul infracțiunilor săvârșite împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene, ce se regăsesc în capitolul III secțiunea a 4¹-a din Legea nr. 78/2000 (art. 18¹—18⁵).

Aceste infracțiuni sunt în esența lor infracțiuni de prejudiciu care au o urmare imediată, constând în paguba creată și, implicit, un folos necuvenit, astfel că ar fi putut să li se aplice dispozițiile art. 13 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 43/2002.

Aceste infracțiuni prezintă și formă agravată când faptele au produs consecințe deosebit de grave (potrivit art. 183 din Codul penal, prin *consecințe deosebit de grave* se înțelege o pagubă materială mai mare de 2.000.000 lei, deci mai mult de 200.000 euro cât este prevăzută de art. 13 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002). Raportat la acest cuantum al pagubei, competența ar fi trebuit să revină Direcției Naționale Anticorupție, conform art. 13 alin. (1) lit. a) din actul normativ anterior precizat, dacă s-ar considera că și acestea sunt infracțiuni de corupție.

În condițiile în care legiuitorul a prevăzut expres în alin. (2) al art. 13 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 competența Direcției Naționale Anticorupție pentru aceste infracțiuni, săvârșite împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene, rezultă că la criteriile de stabilire a competenței Direcției Naționale Anticorupție s-a avut în vedere clasificarea infracțiunilor, astfel cum figurează în art. 5 din Legea nr. 78/2000.

În consecință, s-a susținut că, atunci când legiuitorul a făcut referire în art. 13 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 la infracțiunile de corupție, a vizat doar infracțiunile prevăzute în art. 5 alin. (1), respectiv în capitolul III secțiunea a 2-a din Legea nr. 78/2000.

Totodată, s-a susținut că, în cazul infracțiunii reglementate de art. 18⁵ din Legea nr. 78/2000 (încălcarea din culpă de către directorul, administratorul sau persoana cu atribuții de decizie ori de control în cadrul unui operator economic a unei îndatoriri de serviciu, prin neîndeplinirea acesteia sau îndeplinirea ei defectuoasă, dacă fapta a avut ca rezultat săvârșirea de către o persoană care se află în subordinea sa și care a acționat în numele acelui operator economic a uneia dintre infracțiunile prevăzute la art. 18¹—18³ sau săvârșirea unei infracțiuni de corupție ori de spălare a banilor în legătură cu fondurile Uniunii Europene, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă), la urmarea imediată a acesteia, se face referire la „săvârșirea unei infracțiuni de corupție”, și nu la infracțiuni, în general, sau la o anumită infracțiune din Legea nr. 78/2000.

În plus, art. 24 din Legea nr. 78/2000 face referire la „sume de bani, bunuri sau alte valori ce se presupune că provin din

infracțiuni de corupție sau asimilate acestora ori din infracțiuni ce au legătură cu acestea”.

Rezultă astfel că, deși Legea nr. 78/2000 se intitulează Legea privind prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, legiuitorul a considerat că doar unele fapte reprezintă propriu-zis infracțiuni de corupție (respectiv cele prevăzute în art. 5 din Legea nr. 78/2000 și reglementate de art. 6 din aceeași lege la capitolul III secțiunea a 2-a), alte fapte fiind infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție, infracțiuni în legătură directă cu infracțiunile de corupție și infracțiuni împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene (o infracțiune din această ultimă categorie — art. 18⁵ făcând direct referire la o infracțiune de corupție).

Întrucât Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 se raportează la infracțiunile din Legea nr. 78/2000 și trebuie să se coroboreze cu această lege, s-a concluzionat că, la reglementarea competenței Direcției Naționale Anticorupție, prevăzută la art. 13 din actul normativ menționat, s-a avut în vedere aceeași clasificare a infracțiunilor, astfel cum figurează acestea în Legea nr. 78/2000, respectiv infracțiuni de corupție, infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție, infracțiuni în legătură directă cu infracțiunile de corupție (abrogate) și infracțiuni împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene.

Deoarece infracțiunile reglementate de Legea nr. 78/2000 sunt fie infracțiuni de pericol, fie de rezultat, legiuitorul a instituit prin art. 13 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 criterii diferite pentru aceste categorii de infracțiuni în vederea stabilirii competenței Direcției Naționale Anticorupție, respectiv criteriul pagubei materiale pentru infracțiunile de rezultat (cum este și infracțiunea de abuz în serviciu, în situația în care funcționarul public a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit, prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 raportat la art. 297 din Codul penal) și criteriul obiectului infracțiunii de corupție, pentru infracțiunile de corupție ca infracțiuni de pericol.

În concluzie, atunci când legiuitorul a făcut referire la „obiectul infracțiunii de corupție” în art. 13 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, a vizat doar infracțiunile de luare de mită, dare de mită, trafic de influență și cumpărare de influență.

În sprijinul acestei opinii este și faptul că nu se justifică instituirea a două criterii distincte pentru aceeași infracțiune (cum este cazul infracțiunii de abuz în serviciu, în situația în care funcționarul public a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit, prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 raportat la art. 297 din Codul penal), pentru a stabili competența în favoarea Direcției Naționale Anticorupție în baza aceleiași dispoziții legale — art. 13 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, respectiv paguba materială și obiectul infracțiunii de corupție, atunci când persoana cercetată nu are o calitate specială.

Alegerea legiuitorului a fost aceea de a opera cu două noțiuni: obiectul infracțiunii de corupție și paguba, tocmai pentru ca, din categoriile de infracțiuni stabilite de Legea nr. 78/2000, să fie de competența Direcției Naționale Anticorupție doar cele de o anumită gravitate.

Totodată, pentru a fi întrunite elementele tipicității la infracțiunea de abuz în serviciu, în situația în care funcționarul public a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit, prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 raportat la art. 297 din Codul penal, este necesară existența celor două urmări: o primă urmare este paguba creată părții civile (care este deja criteriu pentru stabilirea competenței materiale), iar o a doua urmare este folosul necuvenit.

În acest context s-a apreciat necesar a fi avută în vedere distincția dintre obiectul material al unei infracțiuni (abuzul în serviciu neavând obiect material) și folosul necuvenit realizat

prin săvârșirea infracțiunii. Acesta este o consecință, iar nu un element al acțiunii de abuz în serviciu.

O distincție asemănătoare a fost realizată și în doctrină între obiectul material al șantajului și folosul realizat prin săvârșirea infracțiunii, considerându-se că cel din urmă este o consecință, și nu un aspect al acțiunii de șantaj.

În ceea ce privește noțiunea de pagubă materială, prin aceasta se înțelege urmarea imediată a infracțiunii de abuz în serviciu, constând în prejudiciul material efectiv suferit de o persoană fizică sau juridică, subiect pasiv al acestei infracțiuni, generat de actul abuziv al funcționarului public sau al altei persoane care exercită o însărcinare de orice natură în serviciul unei persoane fizice, prevăzute la art. 175 alin. (2) din Codul penal, ori în cadrul oricărei persoane juridice.

Diferențierea dintre paguba materială și folosul necuvenit a fost explicată de Curtea Constituțională în Decizia nr. 458 din 22 iunie 2017, prin care s-a admis excepția de neconstituționalitate și s-a constatat că dispozițiile art. 15 din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, raportate la art. 13² din același act normativ, cu referire la infracțiunea de abuz în serviciu, sunt neconstituționale.

Potrivit acestei decizii, paragraful 33, noțiunea de pagubă materială nu se suprapune noțiunii de folos necuvenit (regăsit în dispozițiile art. 13² din Legea nr. 78/2000). Curtea Constituțională a analizat separat cele două elemente, tocmai pentru că acestea au o existență de sine stătătoare în contextul săvârșirii infracțiunii.

Cu alte cuvinte, producerea pagubei, deși uneori se poate converti într-un folos necuvenit, nu este întotdeauna echivalentă cu obținerea acestui folos.

De asemenea, cele două elemente nu se exclud reciproc, ci, din contră, doar după constatarea întrunirii elementelor constitutive ale infracțiunii de abuz în serviciu în forma sa tip, care presupune cauzarea pagubei sau vătămarea drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane fizice sau ale unei persoane juridice, se poate trece la a se constata dacă s-a obținut de către funcționar un folos necuvenit, fiind, în consecință, săvârșită infracțiunea prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000.

Dacă s-ar considera în mod contrar, s-ar ajunge la situația în care, ori de câte ori prin săvârșirea faptei s-a creat o pagubă, s-ar concluziona că s-a realizat și un folos necuvenit, astfel că infracțiunea de abuz în serviciu nu s-ar mai săvârși decât în forma prevăzută de dispozițiile art. 13² din Legea nr. 78/2000 și nicidealtă în varianta-tip, prevăzută de art. 297 din Codul penal.

Deoarece termenul utilizat de art. 13 alin. (1) lit. a) teza I din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 este acela de pagubă materială, rezultă că numai prejudiciul ce reprezintă urmarea imediată prevăzută de art. 297 din Codul penal și deci și o primă urmare imediată a infracțiunii prevăzute de art. 13² din Legea nr. 78/2000 raportat la art. 297 din Codul penal, de o anumită gravitate (peste 200.000 euro), este elementul de tipicitate care determină competența Direcției Naționale Anticorupție prin aplicarea acestui temei.

Noțiunea de folos necuvenit, condiție introdusă de art. 13² din Legea nr. 78/2000 pentru îndeplinirea elementelor de tipicitate ale acestei infracțiuni, fiind o circumstanță specială care face trimitere la infracțiunea de abuz în serviciu, prevăzută de art. 297 din Codul penal, nu este relevantă pentru stabilirea competenței, pentru că niciunul dintre termenii utilizați de art. 13 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 nu face trimitere la „folos”.

Prin *obiectul infracțiunii de corupție* se înțelege suma de bani sau bunul remis, pretins, promis, oferit sau acceptat ca urmare a comiterii uneia dintre infracțiunile de corupție, respectiv de luare de mită, dare de mită, trafic de influență și cumpărare de

influență (reglementate în capitolul III secțiunea a 2-a din Legea nr. 78/2000) și nu a altor infracțiuni reglementate de Legea nr. 78/2000 la capitolul III secțiunile 3—4¹, printre care se regăsește și infracțiunea de abuz în serviciu, în situația în care funcționarul public a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit, prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 raportat la art. 297 din Codul penal.

4. **Punctul de vedere exprimat de Direcția legislație, studii, documentare și informatică juridică** este în sensul că, în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 13 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, infracțiunea de abuz în serviciu prevăzută în art. 13² din Legea nr. 78/2000 raportat la art. 297 din Codul penal, care a cauzat o pagubă materială mai mică sau egală cu echivalentul în lei a 200.000 euro, comisă de o persoană a cărei calitate nu determină incidența dispozițiilor art. 13 alin. (1) lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, este de competența parchetului nespécializat, iar nu a Direcției Naționale Anticorupție.

Dispozițiile art. 13 alin. (1) lit. a) teza a II-a din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, referitoare la valoarea sumei sau a bunului care formează obiectul infracțiunii de corupție, nu sunt incidente în cazul infracțiunii de abuz în serviciu prevăzute în art. 13² din Legea nr. 78/2000 raportat la art. 297 din Codul penal.

În susținerea acestei opinii s-au adus următoarele argumente:

1. În conformitate cu dispozițiile art. 13 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, sunt de competența Direcției Naționale Anticorupție infracțiunile prevăzute în Legea nr. 78/2000, cu modificările și completările ulterioare, săvârșite în una dintre următoarele condiții:

a) dacă, indiferent de calitatea persoanelor care le-au comis, au cauzat o pagubă materială mai mare decât echivalentul în lei a 200.000 euro ori dacă valoarea sumei sau a bunului care formează obiectul infracțiunii de corupție este mai mare decât echivalentul în lei a 10.000 euro; (...).

Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție reglementează distinct, în cadrul capitolului III, infracțiunile de corupție (secțiunea a 2-a) și infracțiunile asimilate infracțiunilor de corupție (secțiunea a 3-a).

În accepțiunea Legii nr. 78/2000, sfera infracțiunilor de corupție cuprinde exclusiv infracțiunile de luare de mită, prevăzută în art. 289 din Codul penal, dare de mită, prevăzută în art. 290 din Codul penal, trafic de influență, prevăzută în art. 291 din Codul penal, și cumpărare de influență, prevăzută în art. 292 din Codul penal.

În corelare cu Legea nr. 78/2000, Codul penal reunește în capitolul I al titlului V din Partea specială, sub denumirea „Infracțiuni de corupție”, numai infracțiunile de luare de mită, dare de mită, trafic de influență și cumpărare de influență.

Infracțiunea de abuz în serviciu prevăzută în art. 13² din Legea nr. 78/2000 raportat la art. 297 din Codul penal constituie o infracțiune asimilată infracțiunilor de corupție, reglementată în secțiunea consacrată acestei categorii de infracțiuni (secțiunea a 3-a „Infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție”).

Interpretarea corelată a dispozițiilor art. 13 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, a dispozițiilor Legii nr. 78/2000 și a dispozițiilor Codului penal conduce la concluzia că art. 13 alin. (1) lit. a) teza a II-a din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 privește exclusiv infracțiunile de corupție, în accepțiunea conferită de Legea nr. 78/2000 și de Codul penal (infracțiunile de luare de mită, dare de mită, trafic de influență și cumpărare de influență).

Noțiunii de infracțiuni de corupție, care are aceeași semnificație în Legea nr. 78/2000 și în Codul penal, nu îi poate fi atribuită o semnificație diferită în interpretarea dispozițiilor

art. 13 alin. (1) lit. a) teza a II-a din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, în condițiile în care nu există niciun indiciu că legiuitorul primar sau delegat ar fi extins sfera noțiunii de infracțiuni de corupție utilizată în art. 13 alin. (1) lit. a) teza a II-a din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, prin includerea infracțiunii de abuz în serviciu prevăzută în art. 13² din Legea nr. 78/2000 raportat la art. 297 din Codul penal.

Rațiuni de unitate terminologică și corelare legislativă nu permit conferirea unor accepțiuni diferite conceptului de infracțiuni de corupție în Legea nr. 78/2000, în Codul penal și în normele atributive de competență prevăzute în art. 13 alin. (1) lit. a) teza a II-a din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002.

Astfel, dacă până la intrarea în vigoare a Codului penal (1 februarie 2014) exista un dubiu cu privire la identitatea dintre noțiunea de infracțiuni de corupție utilizată în Legea nr. 78/2000 și în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 — în condițiile în care Codul penal anterior nu opera cu noțiunea de infracțiuni de corupție, iar infracțiunile de luare de mită, dare de mită și trafic de influență erau incluse într-un capitol comun cu infracțiunile de abuz în serviciu —, intrarea în vigoare a Codului penal a clarificat acest dubiu, prin reglementarea într-un capitol distinct, intitulat „Infracțiuni de corupție”, a infracțiunilor de luare de mită, dare de mită, trafic de influență și cumpărare de influență și prin reglementarea într-un capitol separat a infracțiunii de abuz în serviciu (capitolul II, intitulat „Infracțiuni de serviciu”, din titlul V al Părții speciale).

2. Prin considerentele obligatorii ale Deciziei nr. 458/2017, Curtea Constituțională a stabilit semnificația condiției privind obținerea unui folos necuvenit în economia dispozițiilor art. 13² din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, care exclude echivalarea „folosului necuvenit” cu „obiectul infracțiunii” la care se referă art. 13 alin. (1) lit. a) teza a II-a din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 și, în consecință, exclude incidența acestei teze în cazul infracțiunii de abuz în serviciu prevăzute în art. 13² din Legea nr. 78/2000 raportat la art. 297 din Codul penal.

Așadar, se constată că prin considerentul nr. 32 al Deciziei nr. 458/2017, Curtea Constituțională poziționează condiția privind obținerea unui folos necuvenit în sfera urmării imediate a infracțiunii de abuz în serviciu prevăzute în art. 13² din Legea nr. 78/2000 raportat la art. 297 din Codul penal; în consecință, pe calea recursului în interesul legii, condiției privind obținerea unui folos necuvenit nu îi poate fi atribuită o altă semnificație decât cea stabilită de instanța de contencios constituțional, condiția privind obținerea unui folos necuvenit poziționată în sfera urmării imediate neputând fi repositionată în sfera obiectului infracțiunii.

În ipoteza particulară în care paguba produsă se convertește într-un folos necuvenit, ipoteză la care se face referire în considerentul nr. 33 al Deciziei Curții Constituționale nr. 458/2017, condiția privind obținerea unui folos necuvenit își menține caracterul de condiție referitoare la urmarea imediată a infracțiunii de abuz în serviciu prevăzute în art. 13² din Legea nr. 78/2000 raportat la art. 297 din Codul penal și nici în această ipoteză folosul necuvenit obținut nu poate fi transformat în obiect al infracțiunii.

Folosul necuvenit obținut, inclus de Curtea Constituțională în sfera urmării imediate, rămâne circumscris acestei sfere, indiferent de actul normativ care se referă la infracțiunea de abuz în serviciu prevăzută în art. 13² din Legea nr. 78/2000 raportat la art. 297 din Codul penal. Așadar, chiar dacă s-ar admite că noțiunea de infracțiuni de corupție utilizată în art. 13 alin. (1) lit. a) teza a II-a din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 nu ar fi limitată la infracțiunile de luare de mită, dare de mită, trafic de influență și cumpărare de influență, această

teză nu ar fi incidentă în cazul infracțiunii de abuz în serviciu prevăzute în art. 13² din Legea nr. 78/2000 raportat la art. 297 din Codul penal, din rațiuni care decurg din caracterul obligatoriu al Deciziei Curții Constituționale nr. 458/2017.

5. **Opinia specialiștilor consultați**

În considerarea art. 473 alin. (5) din Codul de procedură penală, specialiștii din cadrul Universității București, Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, Universității de Vest din Timișoara și al Universității „Nicolae Titulescu” din București au fost solicitați să exprime un punct de vedere asupra chestiunii de drept soluționate diferit.

5.1. **Școala Doctorală din cadrul Facultății de Drept a Universității de Vest din Timișoara**, prin profesor universitar doctor Viorel Pașca, în punctul de vedere transmis la dosar a opinat în sensul că, raportat la dispozițiile art. 13 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, competența să instrumenteze infracțiunea de abuz în serviciu, în situația în care funcționarul public a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit, prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 raportat la art. 297 din Codul penal (infracțiune ce este condiționată de existența unei pagube), în condițiile în care niciuna dintre persoanele cercetate nu are vreuna dintre calitățile prevăzute de art. 13 alin. (1) lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, paguba produsă nu depășește pragul de 200.000 euro prevăzută de art. 13 alin. (1) lit. a) din actul normativ menționat anterior, iar valoarea sumei sau a bunului care formează obiectul infracțiunii este mai mare decât echivalentul în lei a 10.000 euro, revine Direcției Naționale Anticorupție.

În susținerea punctului de vedere s-a precizat că infracțiunea de abuz în serviciu prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 raportat la art. 297 din Codul penal, infracțiune de serviciu, este caracterizată sub aspectul tipicității laturii obiective ca o infracțiune de rezultat, legiuitorul condiționând realizarea ei de cauzarea unei pagube ori de o vătămare a drepturilor.

Norma de incriminare prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 este cuprinsă în capitolul III, secțiunea a 3-a a Legii nr. 78/2000 intitulată „Infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție”, fiind o normă de trimitere prin care se conferă caracter agravat infracțiunilor de abuz în serviciu sau de uzurpare a funcției, dacă funcționarul public a obținut pentru sine ori pentru altul un folos necuvenit, caz în care limitele speciale ale pedepsei se majorează cu o treime.

În forma inițială a Legii nr. 78/2000, norma sus-amintită era cuprinsă în secțiunea a 4-a intitulată „Infracțiuni în legătură directă cu infracțiunile de corupție”, care în art. 17 lit. g) condiționa agravarea infracțiunii de săvârșirea ei în realizarea scopului urmărit, printr-o infracțiune prevăzută în secțiunile a 2-a și a 3-a ale legii, respectiv cele privind infracțiunile de corupție și cele asimilate infracțiunilor de corupție.

Prin această reglementare forma agravată a infracțiunii de abuz în serviciu devenea o infracțiune de pericol atunci când încălcarea atribuțiilor de serviciu era săvârșită în realizarea scopului urmărit, printr-o infracțiune de corupție sau asimilată infracțiunilor de corupție, ceea ce crea o dihotomie între forma de bază a infracțiunii (infracțiune de rezultat) și forma sa agravată (infracțiune de pericol).

Prin Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal au fost abrogate parțial prevederile cuprinse în secțiunea a 3-a a Legii nr. 78/2000 și a fost modificat art. 13² din Legea nr. 78/2000 prin care forma agravată a infracțiunii de abuz în serviciu este condiționată de obținerea pentru sine ori pentru altul a unui folos necuvenit, forma agravată a infracțiunii devenind astfel o infracțiune de rezultat ca și forma-tip (de bază) a infracțiunii.

Cu excepția infracțiunii de abuz în serviciu, celelalte infracțiuni cuprinse în Legea nr. 78/2000 sunt infracțiuni de pericol, fiind suficient ca fapta să fi fost comisă în scopul obținerii

pentru sine sau pentru altul de bani, bunuri ori alte foloase necuvenite, indiferent dacă folosul necuvenit s-a realizat sau nu.

Ca infracțiune de rezultat, abuzul în serviciu, atât în forma-tip, cât și în forma agravată, necesită cauzarea unei pagube ori o vătămare a drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane fizice sau ale unei persoane juridice.

Ca infracțiune de corupție se cere în plus ca funcționarul public să obțină pentru sine ori pentru altul un folos necuvenit. Paguba, prejudiciul produs unei persoane poate fi în același timp un folos necuvenit pentru o altă persoană, fără ca cele două noțiuni să se identifice.

Folosul necuvenit realizat prin săvârșirea infracțiunii este o consecință, iar nu un element al acțiunii de abuz în serviciu.

În ce privește competența de cercetare a acestor infracțiuni, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 privind Direcția Națională Anticorupție s-a prevăzută că sunt de competența Direcției Naționale Anticorupție infracțiunile prevăzute în Legea nr. 78/2000 (toate infracțiunile) în raport cu îndeplinirea a două criterii:

— un criteriu valoric privind cuantumul pagubei mai mare de 200.000 euro ori valoarea sumei sau a bunului care formează obiectul infracțiunii mai mare decât echivalentul în lei a 10.000 euro;

— un criteriu privind calitatea persoanei, în cazul în care funcționarul public îndeplinește vreuna dintre calitățile prevăzute de art. 13 alin. (1) lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, indiferent de valoarea pagubei materiale ori de valoarea sumei sau a bunului care formează obiectul infracțiunii de corupție.

Interpretarea potrivit căreia competența de cercetare a cauzei ar reveni parchetului nespécializat în situația în care valoarea pagubei ar fi mai mică de 200.000 euro, iar valoarea sumei sau a bunului care formează obiectul infracțiunii este mai mare decât echivalentul în lei a 10.000 euro cumulează cele două criterii valorice, contrar prevederilor, adăugând la legea care prevede că depășirea oricăreia dintre valorile indicate în art. 13 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 atrage competența de cercetare a procurorilor din cadrul Direcției Naționale Anticorupție.

Folosirea de către legiuitor a termenului „obiectul infracțiunii” atât timp cât infracțiunile de corupție nu au un obiect material nu trebuie să ducă la concluzia că sintagma „valoarea sumei sau a bunului” se referă la altceva decât valoarea folosului necuvenit, element indispensabil infracțiunilor de corupție și celor asimilate infracțiunilor de corupție, în considerarea căruia se comit asemenea fapte.

5.2. **Universitatea de Vest din Timișoara, Facultatea de Drept, Departamentul de drept public**, prin conferențiar universitar doctor Laura Maria Stănilă, în punctul de vedere transmis la dosar a susținut că Direcția Națională Anticorupție nu are competența de a efectua urmărirea penală în cazul infracțiunii de abuz în serviciu în situația în care funcționarul public a obținut pentru sine ori pentru altul un folos necuvenit, prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 raportat la art. 297 din Codul penal sau art. 248 din Codul penal anterior, la descrierea căreia s-a reținut, indiferent de calitatea persoanelor care sunt acuzate, obținerea pentru altul a unui folos necuvenit echivalent cu sumele stabilite drept prejudiciu, în cuantum superior sumei de 10.000 euro.

În susținerea punctului de vedere formulat s-a arătat că, deși Legea nr. 78/2000 este intitulată „pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție”, în realitate nu toate infracțiunile reglementate de acest act normativ sunt infracțiuni de corupție. Titlurile secțiunilor acestui act normativ sunt relevante pentru soluționarea acestei probleme: „infracțiuni de corupție”, „infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție”, „infracțiuni în legătură directă cu infracțiunile de corupție”,

„infracțiuni împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene”.

De altfel, acest aspect rezultă expres și din art. 13 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, care reglementează competența Direcției Naționale Anticorupție în cazul infracțiunilor împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene (art. 18¹—18⁵ din Legea nr. 78/2000).

În ceea ce privește infracțiunea prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000, aceasta este o variantă agravată a infracțiunii de abuz în serviciu prevăzute de art. 297 din Codul penal, după cum se reține în mod unanim în doctrină.

Infracțiunea de abuz în serviciu prevăzută de art. 297 din Codul penal este o infracțiune de serviciu, fiind reglementată în capitolul II titlul V din partea specială a Codului penal, capitol intitulat „Infracțiuni de serviciu”. Prin urmare, și infracțiunea prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 este de serviciu, și nu o infracțiune de corupție.

Analizând dispozițiile art. 13 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, rezultă că, indiferent de calitatea persoanelor, competența de efectuare a urmăririi penale pentru toate infracțiunile prevăzute de Legea nr. 78/2000 este atribuită Direcției Naționale Anticorupție, dacă paguba materială este mai mare decât echivalentul în lei a 200.000 euro.

Pe de altă parte, competența de efectuare a urmăririi penale este atribuită acestei unități de parchet în cazul infracțiunilor de corupție din Legea nr. 78/2000 (prevăzute de art. 6—9 din acest act normativ, reglementate în secțiunea a 2-a a capitolului III, secțiune intitulată „Infracțiuni de corupție”), indiferent de calitatea persoanelor, dacă valoarea sumei sau a bunului care formează obiectul infracțiunii de corupție este mai mare decât echivalentul în lei a 10.000 euro.

Această interpretare se impune cu puterea evidenței din moment ce legiuitorul stabilește condiția ca „valoarea sumei sau a bunului care formează obiectul infracțiunii de corupție” să fie mai mare decât echivalentul în lei a 10.000 euro. Or, numai în cazul unei infracțiuni de corupție se poate discuta despre „obiectul infracțiunii de corupție”.

Astfel cum s-a menționat în precedent, infracțiunea prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 este o infracțiune de serviciu, și nu o infracțiune de corupție, fiind reglementată în secțiunea a 3-a a capitolului II din Legea nr. 78/2000, intitulată „Infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție”. Prin urmare, criteriul „obiectului infracțiunii de corupție nu poate opera în această situație”.

Dacă legiuitorul ar fi dorit ca și efectuarea urmăririi penale pentru infracțiunea prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 să fie în competența Direcției Naționale Anticorupție, ar fi prevăzut expres competența acestei unități de parchet în cuprinsul art. 13 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, fie prin indicarea expresă a art. 13² din Legea nr. 78/2000, fie prin reglementarea competenței Direcției Naționale Anticorupție pentru cercetarea infracțiunilor asimilate infracțiunilor de corupție (art. 10—16) din Legea nr. 78/2000.

Prin urmare, este evident că Direcția Națională Anticorupție nu are competența de a efectua urmărirea penală în cazul infracțiunii de abuz în serviciu, în situația în care funcționarul public a obținut pentru sine ori pentru altul un folos necuvenit (prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 raportat la art. 297 din Codul penal sau art. 248 din Codul penal din 1969, la descrierea căreia s-a reținut, indiferent de calitatea persoanelor care sunt acuzate, obținerea pentru altul a unui folos necuvenit echivalent cu sumele stabilite drept prejudiciu, în cuantum superior sumei de 10.000 euro.

6. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție

6.1. Prin Decizia nr. 306/A din 22 noiembrie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție în Dosarul nr. 1.059/45/2015, au fost admise apelurile declarate de

Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Iași, partea civilă și inculpați împotriva Sentinței penale nr. 14 din 5 aprilie 2018 a Curții de Apel Iași, pronunțată în Dosarul nr. 1.059/45/2015 (dosar format în baza Rechizitoriului nr. 45/P/2015 din 20 octombrie 2015 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția de urmărire penală și criminalistică), s-a desființat în parte sentința apelată și s-a rejudecat cauza.

Paguba și folosul necuvenit au fost în cuantum de 125.000 euro, rezultând astfel că paguba a fost sub pragul valoric de 200.000 euro, iar folosul necuvenit peste 10.000 euro, limite prevăzute de art. 13 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002.

Instanța supremă nu a analizat competența organului de urmărire penală, ceea ce conduce la concluzia că aceasta a fost efectuată în mod legal de un parchet ordinar.

6.2. Prin Decizia nr. 449/RC din 11 decembrie 2018 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția penală, pronunțată în Dosarul nr. 47.246/3/2015, a fost admis recursul în casație formulat de Direcția Națională Anticorupție împotriva Deciziei penale nr. 149/A din 2 februarie 2018 a Curții de Apel București, s-a casat în parte decizia și s-a rejudecat cauza. Paguba reținută a fost în cuantum de 140.095 lei, iar folosul necuvenit în același cuantum, limite prevăzute de art. 13 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002.

Nici în această cauză instanța supremă nu a analizat competența organului de urmărire penală, deși situația era aceeași ca în speța prezentată anterior, însă urmărirea penală a fost efectuată de Direcția Națională Anticorupție.

6.3. Prin Decizia nr. 521 din 12 februarie 2008 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția penală s-a apreciat că competența de efectuare a urmăririi penale revine Direcției Naționale Anticorupție, în baza ambelor teze ale art. 13 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, având în vedere că paguba și folosul necuvenit ce reprezentau urmarea infracțiunii de șantaj ce făcea obiectul cauzei erau în cuantum de 255.000 euro.

În cuprinsul deciziei, instanța supremă a reținut că, atunci când legiuitorul a folosit sintagma „infracțiuni de corupție” în cuprinsul textului de lege amintit, s-a referit la toate infracțiunile prevăzute în Legea nr. 78/2000, concluzie ce rezultă din însăși titulatura legii „pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție”, și nu doar la o anumită categorie, respectiv cea a infracțiunilor de corupție, cum sunt cele de luare, dare de mită, trafic de influență etc., care se regăsesc în capitolul III secțiunea a 2-a din Legea nr. 78/2000. Totodată, Înalta Curte de Casație și Justiție a apreciat că normele ce reglementează competența sunt de strictă interpretare și, atât timp cât legea nu distinge, nici interpretul nu poate distinge.

6.4. Prin Încheierea nr. 33 din 20 ianuarie 2021 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția penală, completul de 2 judecători de cameră preliminară, s-a stabilit că este de competența Direcției Naționale Anticorupție, conform art. 13 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, infracțiunea de abuz în serviciu încadrată în art. 297 alin. (1) din Codul penal, inclusiv în cazul reținerii formei continuate și al aplicării prevederilor art. 35 alin. (1) din Codul penal, numai în ipoteza în care s-a cauzat o pagubă materială mai mare decât echivalentul în lei a 1.000.000 euro. Incidența dispozițiilor art. 13 alin. (1) lit. a) teza I din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 — potrivit căreia sunt de competența Direcției Naționale Anticorupție infracțiunile prevăzute în Legea nr. 78/2000, dacă, indiferent de calitatea persoanelor care le-au comis, au cauzat o pagubă materială mai mare decât echivalentul în lei a 200.000 euro — implică reținerea prevederilor art. 13² din Legea nr. 78/2000 în încadrarea juridică a faptei de abuz în serviciu. Așadar, „este o condiție *sine qua non* pentru stabilirea competenței de urmărire penală în favoarea Direcției Naționale

Anticorupție ca infracțiunea, prin care s-a produs prejudiciul mai mare de 200.000 euro, să fie o infracțiune de corupție/asimilată corupției dintre cele reglementate de Legea nr. 78/2000”.

6.5. Prin Decizia nr. 338/RC din 11 octombrie 2018 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția penală s-a constatat că „nu revenea Direcției Naționale Anticorupție competența de efectuare a urmăririi penale în speță, atât timp cât prejudiciul cauzat prin fapta celor doi recurenți este mai mic decât echivalentul în RON al sumei de 200.000 euro, neîncadrându-se, astfel, în ipoteza reglementată de art. 13 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, iar aceștia nu au avut niciuna din calitățile expres prevăzute de art. 13 alin. (1) lit. b) din O.U.G. nr. 43/2002, text de lege care exclude din categoria persoanelor care atrag competența direcției pe conducătorii autorităților și instituțiilor publice de la nivelul orașelor și comunelor și persoanele cu funcții de control din cadrul acestora”.

6.6. Prin Decizia nr. 12 din 18 februarie 2021 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, pronunțată în Dosarul nr. 3.274/1/2020, s-a respins, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Tribunalul Argeș — Secția penală în Dosarul nr. 12.831/280/2019/al, prin care s-a solicitat pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

1. Dacă infracțiunea de abuz în serviciu, în situația în care funcționarul public a obținut pentru sine ori pentru altul un folos necuvenit, prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 raportat la art. 297 din Codul penal sau la art. 248 din Codul penal din 1969, la descrierea căreia s-a reținut, indiferent de calitatea persoanelor care sunt acuzate, obținerea pentru altul a unui folos necuvenit echivalent cu sumele stabilite drept prejudiciu, în quantum superior sumei de 10.000 euro, este de competența Direcției Naționale Anticorupție, prin raportare la prevederile art. 13 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002.

2. Dacă noțiunea de „folos necuvenit”, prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000, se circumscrie sintagmei „valoarea sumei sau a bunului care formează obiectul infracțiunii de corupție este mai mare decât echivalentul în lei a 10.000 euro”, prevăzută de art. 13 alin. (1) lit. a) teza a II-a din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, cu consecința atragerii competenței materiale a Direcției Naționale Anticorupție, în temeiul art. 13 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002.

7. Jurisprudența Curții Constituționale

Decizia nr. 458 din 22 iunie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 890 din 13 noiembrie 2017, prin care s-a admis excepția de neconstituționalitate și s-a constatat că dispozițiile art. 15 din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, raportate la art. 13² din același act normativ, cu referire la infracțiunea de abuz în serviciu, sunt neconstituționale.

În considerentele obligatorii, paragrafele 31—33, instanța de contencios constituțional a reținut următoarele:

„31. (...) Curtea apreciază că reglementarea cuprinsă în art. 297 din Codul penal întregeste conținutul normei de trimitere, reprezentată de art. 13² din Legea nr. 78/2000, prima dispoziție legală devenind suportul juridic al celei de-a doua. Cu alte cuvinte, infracțiunea prevăzută de dispozițiile art. 13² din Legea nr. 78/2000 prezintă trăsăturile constitutive ale infracțiunii de abuz în serviciu la care se adaugă condiția referitoare la obținerea de către funcționarul public, pentru sine ori pentru altul, a unui folos necuvenit. Concluzia ce se impune, din

economia modului de reglementare a dispozițiilor art. 13² din Legea nr. 78/2000, este aceea că pentru a deveni aplicabile aceste dispoziții este necesar să se constate mai întâi că faptele săvârșite întrunesc toate elementele de structură ale conținutului variantei-tip descrise de art. 297 din Codul penal.

32. Astfel, Curtea constată că situația premisă ce stă la baza infracțiunii prevăzute de dispozițiile art. 13² din Legea nr. 78/2000 presupune întotdeauna constatarea întrunirii elementelor constitutive ale infracțiunii de abuz în serviciu în forma sa tip. Doar după constatarea existenței infracțiunii de abuz în serviciu în varianta-tip se poate trece la analiza îndeplinirii condiției speciale referitoare la urmarea imediată a acestei fapte, respectiv condiția ca subiectul activ al infracțiunii să fi obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit.

33. Curtea observă că această concluzie este susținută și de faptul că în jurisprudența sa, analizând constituționalitatea noțiunii de «folos necuvenit», nu a realizat o suprapunere a elementului «pagubă» (regăsit în art. 297 din Codul penal) cu cel de «folos necuvenit» (regăsit în dispozițiile art. 13² din Legea nr. 78/2000) în sensul aprecierii că cele două reprezintă noțiuni ce se asimilează. Dimpotrivă, Curtea Constituțională a analizat separat cele două elemente, tocmai pentru că acestea au o existență de sine stătătoare în contextul săvârșirii infracțiunii. Cu alte cuvinte, producerea pagubei, deși uneori se poate converti într-un folos necuvenit, nu este întotdeauna echivalentă cu obținerea acestui folos. De asemenea, cele două elemente nu se exclud reciproc, ci, din contră, doar după constatarea întrunirii elementelor constitutive ale infracțiunii de abuz în serviciu în forma sa tip, care presupune cauzarea pagubei sau vătămarea drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane fizice sau ale unei persoane juridice, se poate trece la a se constata dacă s-a obținut de către funcționar un folos necuvenit, fiind, în consecință, săvârșită infracțiunea prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000. (...)”

8. Raportul asupra recursului în interesul legii

Rezumând problema de drept care a primit o soluționare diferită din partea instanțelor judecătorești, prin hotărâri judecătorești definitive, judecătorul-raportor, în esență, a apreciat că infracțiunea de abuz în serviciu prevăzută în art. 13² din Legea nr. 78/2000 raportat la art. 297 din Codul penal, care a cauzat o pagubă materială mai mică sau egală cu echivalentul în lei a 200.000 euro, comisă de o persoană a cărei calitate nu determină incidența dispozițiilor art. 13 alin. (1) lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, este de competența parchetului nespecializat, iar nu a Direcției Naționale Anticorupție.

9. **Înalta Curte de Casație și Justiție**, examinând sesizarea cu recurs în interesul legii, raportul întocmit de judecătorul-raportor și dispozițiile legale ce se solicită a fi interpretate în mod unitar, reține următoarele:

9.1. Analiza condițiilor de admisibilitate

Verificând regularitatea investirii, în raport cu prevederile art. 471 alin. (1) din Codul de procedură penală, care enumeră, în categoria subiecților de drept care pot promova recurs în interesul legii, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, se constată că această primă condiție referitoare la calitatea procesuală activă a titularului sesizării este îndeplinită.

De asemenea, verificând jurisprudența atașată actului de sesizare, care relevă soluționarea, în mod diferit, prin hotărâri judecătorești definitive, a problemei de drept care face obiectul judecării, se constată îndeplinită și cea de-a doua condiție de admisibilitate prevăzută de art. 471 alin. (3) și art. 472 din Codul de procedură penală.

9.2. Dispozițiile legale supuse interpretării și aplicării unitare Legea nr. 78/2000

„CAPITOLUL III Infrațiuni

SECȚIUNEA 1

Categoriile de infracțiuni

Art. 5. — (1) În înțelesul prezentei legi, sunt *infracțiuni de corupție* infracțiunile prevăzute la art. 289—292 din Codul penal, inclusiv atunci când acestea sunt comise de persoanele prevăzute la art. 308 din Codul penal.

(2) În înțelesul prezentei legi, sunt *infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție* infracțiunile prevăzute la art. 10—13.

(3) Dispozițiile prezentei legi sunt aplicabile și infracțiunilor împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene prevăzute la art. 181—185, prin sancționarea cărora se asigură protecția fondurilor și a resurselor Uniunii Europene.

SECȚIUNEA a 2-a

Infrațiuni de corupție

Art. 6. — Infracțiunile de luare de mită, prevăzută la art. 289 din Codul penal, dare de mită, prevăzută la art. 290 din Codul penal, trafic de influență, prevăzută la art. 291 din Codul penal, și cumpărare de influență, prevăzută la art. 292 din Codul penal, se pedepsesc potrivit prevederilor acelor texte de lege. Dispozițiile art. 308 din Codul penal se aplică în mod corespunzător. (...)

SECȚIUNEA a 3-a

Infrațiuni asimilate infracțiunilor de corupție (...)

Art. 13². — În cazul infracțiunilor de abuz în serviciu sau de uzurpare a funcției, dacă funcționarul public a obținut pentru sine ori pentru altul un folos necuvenit, limitele speciale ale pedepsei se majorează cu o treime. (...)

CAPITOLUL IV

Dispoziții procedurale (...)

SECȚIUNEA a 2-a

Dispoziții speciale privind descoperirea și urmărirea infracțiunilor (...)

Art. 24. — Persoanele prevăzute la art. 1 lit. e), care cunosc operațiuni ce antrenează circulația de capitaluri sau alte activități, prevăzute la art. 1, privind sume de bani, bunuri sau alte valori ce se presupune că provin din infracțiuni de corupție sau asimilate acestora ori din infracțiuni ce au legătură cu acestea, au obligația să sesizeze organele de urmărire penală sau, după caz, organele de constatare a săvârșirii infracțiunii ori organele de control, abilitate de lege.”

Codul penal

„Art. 297. — Abuzul în serviciu

(1) Fapta funcționarului public care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, nu îndeplinește un act sau îl îndeplinește în mod defectuos și prin aceasta cauzează o pagubă ori o vătămare a drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane fizice sau ale unei persoane juridice se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează și fapta funcționarului public care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, îngreuează exercitarea unui drept al unei persoane ori creează pentru aceasta o situație de inferioritate pe temei de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, orientare sexuală, apartenență politică, avere, vârstă, dizabilitate, boală cronică necontagioasă sau infecție HIV/ SIDA.”

„Art. 308. — Infracțiuni de corupție și de serviciu comise de alte persoane

(1) Dispozițiile art. 289—292, 295, 297—300 și art. 304 privitoare la funcționarii publici se aplică în mod corespunzător și faptelor săvârșite de către sau în legătură cu persoanele care exercită, permanent ori temporar, cu sau fără o remunerație, o însărcinare de orice natură în serviciul unei persoane fizice prevăzute la art. 175 alin. (2) ori în cadrul oricărei persoane juridice.

(2) În acest caz, limitele speciale ale pedepsei se reduc cu o treime.”

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002

„Art. 13. — (1) Sunt de competența Direcției Naționale Anticorupție infracțiunile prevăzute în Legea nr. 78/2000, cu modificările și completările ulterioare, săvârșite în una dintre următoarele condiții:

a) dacă, indiferent de calitatea persoanelor care le-au comis, au cauzat o pagubă materială mai mare decât echivalentul în lei a 200.000 euro ori dacă valoarea sumei sau a bunului care formează obiectul infracțiunii de corupție este mai mare decât echivalentul în lei a 10.000 euro;

b) dacă, indiferent de valoarea pagubei materiale ori de valoarea sumei sau a bunului care formează obiectul infracțiunii de corupție, sunt comise de către: deputați; senatori; membrii din România ai Parlamentului European; membrul desemnat de România în Comisia Europeană; membri ai Guvernului, secretari de stat ori subsecretari de stat și asimilații acestora; consilieri ai miniștrilor; judecătorii Înaltei Curți de Casație și Justiție și ai Curții Constituționale; ceilalți judecători și procurori; membrii Consiliului Superior al Magistraturii; președintele Consiliului Legislativ și locțiitorul acestuia; Avocatul Poporului și adjuncții săi; consilierii prezidențiali și consilierii de stat din cadrul Administrației Prezidențiale; consilierii de stat ai prim-ministrului; membrii și auditorii publici externi din cadrul Curții de Conturi a României și ai camerelor județene de conturi; guvernatorul, prim-viceguvernatorul și viceguvernatorii Băncii Naționale a României; președintele și vicepreședintele Consiliului Concurenței; ofițeri, amirali, generali și mareșali; ofițeri de poliție; președinții și vicepreședinții consiliilor județene; primarul general și viceprimarii municipiului București; primarii și viceprimarii sectoarelor municipiului București; primarii și viceprimarii municipiilor; consilieri județeni; prefecți și subprefecți; conducătorii autorităților și instituțiilor publice centrale și locale și persoanele cu funcții de control din cadrul acestora, cu excepția conducătorilor autorităților și instituțiilor publice de la nivelul orașelor și comunelor și a persoanelor cu funcții de control din cadrul acestora; avocați; comisarii Gărzii Financiare; personalul vamal; persoanele care dețin funcții de conducere, de la director inclusiv, în cadrul regiilor autonome de interes național, al companiilor și societăților naționale, al băncilor și al societăților comerciale la care statul este acționar majoritar, al instituțiilor publice care au atribuții în procesul de privatizare și al unităților centrale financiar-bancare; persoanele prevăzute la art. 293 și 294 din Codul penal.

(2) Infracțiunile împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene sunt de competența Direcției Naționale Anticorupție.

(3) Sunt de competența Direcției Naționale Anticorupție infracțiunile prevăzute la art. 246, 297 și 300 din Codul penal, dacă s-a cauzat o pagubă mai mare decât echivalentul în lei a 1.000.000 euro.

(4) Procurorii din cadrul Direcției Naționale Anticorupție efectuează în mod obligatoriu urmărirea penală pentru infracțiunile prevăzute la alin. (1)—(3).

(5) În cazul în care dispune disjungerea în cursul urmăririi penale, procurorul din cadrul Direcției Naționale Anticorupție poate continua efectuarea urmăririi penale și în cauza disjunsă.

(6) Urmărirea penală în cauzele privind infracțiunile prevăzute la alin. (1)—(3), săvârșite de militarii în activitate, se efectuează de procurori militari din cadrul Direcției Naționale Anticorupție, indiferent de gradul militar pe care îl au persoanele cercetate.”

9.3. Cu privire la dezlegarea problemei de drept sesizate, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii reține următoarele:

Problema de drept care a generat practica neunitară constă, în esență, în a se stabili dacă, în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 13 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, determinarea competenței de instrumentare a infracțiunii de abuz în serviciu prevăzute în art. 13² din Legea nr. 78/2000 raportat la art. 297 din Codul penal, comisă de o persoană a cărei calitate nu determină incidența dispozițiilor art. 13 alin. (1) lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, se realizează numai în raport cu primul criteriu instituit de art. 13 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, respectiv cel referitor la paguba materială cauzată prin săvârșirea infracțiunii, fără a fi incident și cel de-al doilea criteriu referitor la valoarea sumei sau a bunului care formează obiectul infracțiunii de corupție.

Dispozițiile legale care reglementează competența Direcției Naționale Anticorupție sunt cuprinse în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002.

Legea nr. 78/2000 și Codul penal reglementează, prin norme de drept material substanțial, infracțiunile care, în raport cu criteriile prevăzute de art. 13 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, sunt date în competența Direcției Naționale Anticorupție.

Conform art. 3 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, Direcția Națională Anticorupție are, printre alte atribuții, „efectuarea urmăririi penale, în condițiile prevăzute în Codul de procedură penală, în Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție și în prezenta ordonanță de urgență, pentru infracțiunile prevăzute în Legea nr. 78/2000 care sunt, potrivit art. 13, în competența Direcției Naționale Anticorupție”.

Potrivit art. 13 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002: „Sunt de competența Direcției Naționale Anticorupție infracțiunile prevăzute în Legea nr. 78/2000, cu modificările și completările ulterioare, săvârșite în una dintre următoarele condiții: a) dacă, indiferent de calitatea persoanelor care le-au comis, au cauzat o pagubă materială mai mare decât echivalentul în lei a 200.000 euro ori dacă valoarea sumei sau a bunului care formează obiectul infracțiunii de corupție este mai mare decât echivalentul în lei a 10.000 euro.”

Textul legal enunțat stabilește două criterii în raport cu care se determină competența de efectuare a urmăririi penale de către Direcția Națională Anticorupție, ambele valorice și care, alături de criteriul impus de art. 13 alin. (1) lit. b) din același act normativ, referitor la calitatea persoanelor, corespund necesității ca numai anumite infracțiuni din cele prevăzute de Legea nr. 78/2000 și numai infracțiunile de mare corupție să fie date în competența acestei structuri specializate.

Prima teză a art. 13 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 stabilește competența de efectuare a urmăririi penale Direcției Naționale Anticorupție pentru infracțiunile prevăzute în Legea nr. 78/2000, cu modificările și completările ulterioare, cu condiția ca paguba materială să fie mai mare decât echivalentul în lei a 200.000 euro și aceasta indiferent de calitatea persoanelor care le săvârșesc.

A doua teză a art. 13 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 atribuie competența de efectuare a urmăririi penale Direcției Naționale Anticorupție pentru infracțiunile de corupție, atunci când, indiferent de calitatea persoanei, valoarea sumei sau a bunului care formează obiectul

infracțiunii de corupție este mai mare decât echivalentul în lei a 10.000 euro.

Este esențial a se observa că art. 13 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, referindu-se la infracțiunile care sunt de competența Direcției Naționale Anticorupție, operează cu două noțiuni distincte, respectiv „infracțiunile prevăzute în Legea nr. 78/2000, cu modificările și completările ulterioare” și „infracțiune de corupție”.

Expresia „infracțiune de corupție” o regăsim și în art. 13 alin. (1) lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, normă care instituie o altă condiție în raport cu care se determină competența Direcției Naționale Anticorupție pentru infracțiunile de corupție, cea referitoare la calitatea persoanelor care săvârșesc astfel de infracțiuni și care, de asemenea, limitează competența structurii specializate doar la infracțiunile de mare corupție.

Atât a doua teză a art. 13 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, cât și art. 13 alin. (1) lit. b) din același act normativ operează și cu noțiunea de „**valoarea sumei sau a bunului care formează obiectul infracțiunii de corupție**” și care, așa cum am evidențiat, constituie chiar criteriul avut în vedere de legiuitor pentru atribuirea competenței Direcției Naționale Anticorupție numai pentru anumite infracțiuni de corupție.

Art. 13 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 stabilește că sunt de competența Direcției Naționale Anticorupție infracțiunile împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene, fără să se prevadă vreun anumit criteriu.

Faptul că în norma procesual penală nu s-a prevăzut niciun criteriu de determinare a competenței impune concluzia că toate infracțiunile din această categorie sunt date în competența structurii specializate.

Prin art. 13 alin. (3) din actul normativ mai sus menționat se stabilește că sunt de competența Direcției Naționale Anticorupție infracțiunile prevăzute la art. 246, 297 și 300 din Codul penal, cu condiția ca paguba materială să fie mai mare decât echivalentul în lei a 1.000.000 euro.

Se observă că legiuitorul a impus ca, și pentru aceste infracțiuni reglementate în Codul penal, atribuirea competenței structurii de parchet specializate să aibă la bază criteriul pagubei materiale.

Dispozițiile legale reliefate uzitează noțiunile de „infracțiunile împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene” și de „pagubă materială”.

Se poate concluziona că nu toate infracțiunile prevăzute de Legea nr. 78/2000 au fost trecute în competența Direcției Naționale Anticorupție, ci numai acelea care, potrivit art. 13 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, sunt trecute în competența Direcției Naționale Anticorupție ca urmare a săvârșirii lor în condițiile prevăzute în acest articol sau la care acesta face trimitere.

Clarificarea problemei de drept sesizate impune lămurirea noțiunilor cu care textul art. 13 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 operează.

Necesitatea acestui demers rezultă din împrejurarea că s-au exprimat opinii în sensul că teza a II-a a art. 13 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 are în vedere toate infracțiunile din Legea nr. 78/2000, fără a face distincție între infracțiunile de corupție și cele asimilate infracțiunilor de corupție, astfel încât nu se aplică exclusiv infracțiunilor de corupție, limitativ prevăzute în secțiunea a 2-a din capitolul III din Legea nr. 78/2000.

Astfel, în paragraful 42 din Decizia nr. 405 din 15 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 517 din 8 iulie 2016, Curtea Constituțională, referindu-se la Legea nr. 78/2000, a statuat că acest act normativ „constituie o reglementare specială, derogatorie de la dreptul comun, care

instituie măsuri de prevenire, descoperire și sancționare a faptelor de corupție și se aplică unei categorii de persoane clar circumstanțiate de legiuitor încă din primul articol al legii.”

Infrațiunile prevăzute în Legea nr. 78/2000, cu modificările și completările ulterioare, sunt cele reglementate în capitolul III secțiunea 1 denumit: „Categorii de infracțiuni” prin art. 5, potrivit căruia:

„(1) În înțelesul prezentei legi, sunt *infracțiuni de corupție* infracțiunile prevăzute la art. 289—292 din Codul penal, inclusiv atunci când acestea sunt comise de persoanele prevăzute la art. 308 din Codul penal.

(2) În înțelesul prezentei legi, sunt *infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție* infracțiunile prevăzute la art. 10—13.

(3) Dispozițiile prezentei legi sunt aplicabile și infracțiunilor împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene prevăzute la art. 18¹—18⁵, prin sancționarea cărora se asigură protecția fondurilor și a resurselor Uniunii Europene.”

Prima categorie de infracțiuni reglementată prin dispoziția legală enunțată este cea a infracțiunilor de corupție ce sunt prevăzute în art. 6 din secțiunea a 2-a intitulată „Infracțiuni de corupție” din capitolul III, și anume infracțiunile de luare de mită, prevăzută la art. 289 din Codul penal, dare de mită, prevăzută la art. 290 din Codul penal, trafic de influență, prevăzută la art. 291 din Codul penal, și cumpărare de influență, prevăzută la art. 292 din Codul penal.

Codul penal din 1968 a reglementat în titlul VI al părții speciale infracțiunile care aduc atingere unor activități de interes public sau altor activități reglementate de lege.

Acest titlu era structurat în patru capitole: „Infracțiuni de serviciu sau în legătură cu serviciul” (capitolul I — art. 246—258); „Infracțiuni care împiedică înfăptuirea justiției” (capitolul II — art. 259—272); „Infracțiuni contra siguranței circulației pe căile ferate” (capitolul III — art. 273—278); „Infracțiuni privitoare la regulimul stabilit pentru unele activități reglementate de lege” (capitolul IV — art. 279—281).

Noul Cod penal adoptat prin Legea nr. 286/2009, care a intrat în vigoare la data de 1 februarie 2014, reglementează în titlul V al părții speciale „Infracțiunile de corupție și de serviciu”, acesta fiind structurat în două capitole: capitolul I — „Infracțiuni de corupție” (art. 289—294) și capitolul II — „Infracțiuni de serviciu” (art. 295—309), astfel încât, în prezent, există în Codul penal o delimitare clară a infracțiunilor de corupție de cele de serviciu.

Infracțiunile prevăzute de art. 6 secțiunea a 2-a din capitolul III din Legea nr. 78/2000 sunt reglementate în capitolul I — „Infracțiuni de corupție” (art. 289—294) din Codul penal, iar infracțiunea prevăzută de art. 297 din Codul penal, ce constituie suportul juridic al infracțiunii prevăzute de art. 13² din Legea nr. 78/2000, se află în capitolul II — „Infracțiuni de serviciu” (art. 295—309) din Codul penal.

Raportat la această nouă reglementare, care separă infracțiunile de corupție de infracțiunile de serviciu și totodată uzitează sintagma de „infracțiune de corupție”, devine evidentă identitatea între noțiunea de infracțiune de corupție, cu care operează Codul penal, și noțiunea de infracțiune de corupție ce se regăsește atât în Legea nr. 78/2000, cât și în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002.

Relevantă este și împrejurarea că, odată cu punerea în aplicare a noului Cod penal, prin art. 79 din Legea nr. 187/2012 a fost modificată și Legea nr. 78/2000, cu modificările și completările ulterioare, prevăzându-se la art. 5 că „în înțelesul prezentei legi, sunt infracțiuni de corupție infracțiunile prevăzute la art. 289—292 din Codul penal, inclusiv atunci când acestea sunt comise de persoanele prevăzute la art. 308 din Codul penal”, fiind infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție infracțiunile prevăzute la art. 10—13.

De asemenea, în alin. (3) al aceluiași text normativ se precizează că „dispozițiile prezentei legi sunt aplicabile și

infracțiunilor împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene prevăzute la art. 18¹—18⁵, prin sancționarea cărora se asigură protecția fondurilor și a resurselor Uniunii Europene”.

Considerentele prezentate impun cu evidență, din această perspectivă, punctul de vedere potrivit cu care noțiunea de „infracțiune de corupție” din art. 13 alin. (1) lit. a) teza a II-a din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 se referă exclusiv la infracțiunile reglementate în capitolul I — „Infracțiuni de corupție” din titlul V al părții speciale „Infracțiunile de corupție și de serviciu” din Codul penal.

Cea de-a doua categorie de infracțiuni la care face trimitere art. 5 alin. (2) din Legea nr. 78/2000 este reprezentată de infracțiunile reglementate prin art. 10—13 secțiunea a 3-a capitolul III din aceeași lege, intitulată „Infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție”.

Legea nr. 78/2000, în varianta inițială, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 219 din 18 mai 2000, cuprindea în secțiunea a 3-a a capitolului III, cu denumirea marginală „Infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție”, articolele 10—16.

Ulterior, articolul 13² a fost introdus în cuprinsul secțiunii a 3-a a capitolului III din Legea nr. 78/2000 prin articolul unic pct. 1 din Legea nr. 521/2004 privind modificarea și completarea Legii nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.123 din 29 noiembrie 2004.

Dispozițiile art. 13² au fost modificate prin art. 79 pct. 9 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 757 din 12 noiembrie 2012, motivat de faptul că, în prezent, în art. 297 din Codul penal, cu denumirea marginală „Abuzul în serviciu”, legiuitorul a unificat într-o singură incriminare faptele de abuz în serviciu contra intereselor persoanelor, de abuz în serviciu contra intereselor publice și de abuz în serviciu prin îngrădirea unor drepturi, fapte prevăzute în texte diferite (art. 246, 247 și 248) în Codul penal din 1969.

Legiuitorul nu a realizat o corelare a dispozițiilor art. 5 alin. (2) din Legea nr. 78/2000, acesta nefiind modificat astfel încât să includă în categoria infracțiunilor asimilate infracțiunilor de corupție și infracțiunile prevăzute de art. 13¹ din Legea nr. 78/2000 și de art. 13² din Legea nr. 78/2000.

Art. 13² prevede că în cazul infracțiunilor de abuz în serviciu sau de uzurpare a funcției, dacă funcționarul public a obținut pentru sine ori pentru altul un folos necuvenit, limitele speciale ale pedepsei se majorează cu o treime.

Ambele infracțiuni la care face trimitere textul legal enunțat sunt incluse în capitolul II — „Infracțiuni de serviciu” (art. 295—309) al titlului V al părții speciale „Infracțiunile de corupție și de serviciu” din Codul penal, intenția legiuitorului fiind, fără echivoc, de a separa cele două categorii de infracțiuni.

Astfel, dacă art. 6 din secțiunea a 2-a capitolul III din Legea nr. 78/2000 face trimitere la infracțiuni ce se regăsesc în capitolul I din Codul penal, ambele acte normative identificând aceste infracțiuni ca fiind infracțiuni de corupție, art. 13² din Legea nr. 78/2000 se referă la infracțiuni reglementate în capitolul II din Codul penal ca infracțiuni de serviciu.

Păstrând distincția, Legea nr. 78/2000 reglementează această infracțiune într-o altă secțiune decât cea a infracțiunilor de corupție, secțiunea a 3-a, uzitând, la rândul ei, o terminologie diferită pentru identificarea grupului de infracțiuni în care a fost inclusă infracțiunea prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000, respectiv infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție.

Procesul legislativ permanent de corelare a normelor de drept material substanțial din Codul penal și din Legea nr. 78/2000, pe de o parte, și a acestora cu cele de drept procesual penal, pe de altă parte, precum și unitatea de terminologie folosită în cele trei acte normative exclud ca noțiunea de infracțiune de corupție să primească o semnificație

diferită în interpretarea dispozițiilor art. 13 alin. (1) lit. a) teza a II-a din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002.

O a treia categorie de infracțiuni la care face trimitere art. 5 alin. (3) din Legea nr. 78/2000 este cea a infracțiunilor reglementate prin art. 18¹—art. 18⁵ din secțiunea a 41-a intitulată „Infracțiuni împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene”.

Analiza corelată a dispozițiilor de drept material substanțial și a celor de drept procesual penal, pe cele trei paliere, Legea nr. 78/2000, Codul penal și Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 43/2002, inclusiv prin trimitere la modificările legislative, impune cu evidență concluzia că Legea nr. 78/2000 reglementează trei mari categorii de infracțiuni, cele prevăzute în art. 5, și, important în ceea ce privește problema de drept sesizată, că în stabilirea competenței Direcției Naționale Anticorupție prin art. 13 din actul normativ menționat s-a avut în vedere aceeași clasificare a infracțiunilor, astfel cum figurează acestea în Legea nr. 78/2000, respectiv infracțiuni de corupție, infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție și infracțiuni împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene.

Valorificând considerentele mai sus prezentate, se constată că, pentru infracțiunile de corupție, legiuitorul, în mod explicit, prin menționarea expresă a sintagmei „infracțiune de corupție”, a reglementat, prin art. 13 alin. (1) lit. a) teza a II-a din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, un criteriu de determinare a competenței Direcției Naționale Anticorupție, și anume valoarea sumei sau a bunului care formează obiectul acestor infracțiuni.

Concluzia este susținută și de faptul că, într-o succesiune logică, prin aceeași tehnică legislativă, utilizarea expresiei „infracțiunilor de corupție” a reglementat în art. 13 alin. (1) lit. b) din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 43/2002 un alt criteriu de atribuire a competenței Direcției Naționale Anticorupție pentru aceste infracțiuni atunci când cel prevăzut în art. 13 alin. (1) lit. a) teza a II-a din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 nu poate fi valorificat.

Împrejurarea că în norma procesual penală nu se regăsește menționată expres infracțiunea prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000, infracțiune din categoria infracțiunilor asimilate infracțiunilor de corupție, nu este de natură să conducă la o concluzie contrară întrucât, așa cum vom evidenția, acesteia, ca infracțiune de rezultat, îi este aplicabil criteriul general reglementat prin art. 13 alin. (1) lit. a) prima teză din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002.

Practica instanțelor de judecată a relevat punctul de vedere potrivit cu care prin „valoarea sumei sau a bunului care formează obiectul infracțiunii de corupție”, în sensul dispozițiilor art. 13 alin. (1) lit. a) teza a II-a din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 43/2002, se au în vedere tocmai foloasele, avantajele dobândite nu numai prin comiterea infracțiunii de corupție, ci și prin săvârșirea infracțiunilor asimilate infracțiunilor de corupție, astfel încât acest criteriu de determinare a competenței Direcției Naționale Anticorupție este aplicabil și acestor infracțiuni.

Astfel, instanțele au apreciat că, dacă „folosul necuvenit” obținut de funcționarul public pentru sine sau pentru altul (care este a doua urmare imediată a infracțiunii de abuz în serviciu prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 raportat la art. 297 din Codul penal) este mai mare decât echivalentul în lei a 10.000 euro, competența de a efectua urmărirea penală revine Direcției Naționale Anticorupție.

Se constată că semnificația sintagmei „valoarea sumei sau a bunului care formează obiectul infracțiunii de corupție” din art. 13 alin. (1) lit. a), teza a II-a din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, precum și cea din art. 13 alin. (1) lit. b) din aceeași ordonanță de urgență nu este aceeași cu expresia „folos

necuvenit” ce se regăsește în conținutul infracțiunilor asimilate infracțiunilor de corupție și, în consecință, norma de drept procesual penal nu este incidentă în raport cu infracțiunea prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000.

Astfel, caracteristic infracțiunilor de corupție este faptul că una din condițiile pe care trebuie să o îndeplinească acțiunea care constituie elementul material este aceea că trebuie să aibă ca obiect bani sau alte foloase.

Prin expresia „alte foloase” se înțelege orice fel de avantaje patrimoniale, cum ar fi, de exemplu, bunuri, comisioane, împrumuturi, premii, amânarea plății unei datorii, folosința gratuită a unei locuințe, prestații de servicii în mod gratuit etc., dar și nepatrimoniale.

Pentru întregirea elementului material al infracțiunii de luare de mită prevăzută de art. 289 din Codul penal este necesar ca acțiunile de pretindere, primire sau acceptarea promisiunii să aibă ca obiect bani sau alte foloase.

Din aceeași perspectivă, la infracțiunea de dare de mită prevăzută de art. 290 din Codul penal, promisiunea, oferirea sau darea de mită trebuie să aibă ca obiect bani sau alte foloase.

În mod asemănător, acțiunile prin care se realizează elementul material al infracțiunii de trafic de influență prevăzute de art. 291 din Codul penal, și anume pretinderea, primirea sau acceptarea promisiunii, trebuie să se refere la sume de bani sau la alte foloase.

Totodată, infracțiunea de cumpărare de influență prevăzute de art. 292 din Codul penal constă în promisiunea, oferirea sau darea de bani ori alte foloase.

În art. 13 alin. (1) lit. a) teza a II-a din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, ca de altfel și în art. 13 alin. (1) lit. b) din aceeași ordonanță de urgență, legiuitorul utilizează chiar expresia prin care se identifică condiția pe care trebuie să o îndeplinească acțiunile prin care se realizează elementul material al infracțiunilor din capitolul I titlul III al părții speciale din Codul penal, de a avea ca obiect bani sau alte foloase, și anume „valoarea sumei sau a bunului (...)”.

Argumentele prezentate conduc cu evidență la concluzia că sintagma „obiectul infracțiunii de corupție” nu se referă la obiectul material al acesteia, de altfel, aceste infracțiuni nici nu au un asemenea obiect, ci la obiectul acțiunilor prin care se realizează elementul material, ca și condiție de întrunire a trăsăturilor de tipicitate.

O concluzie contrară nu poate fi primită întrucât numai în cazul infracțiunilor de corupție, strict identificate în secțiunea a 2-a din capitolul III din Legea nr. 78/2000, expresia „bani sau alte foloase” poate fi alăturată noțiunii de „obiect”.

Astfel, la infracțiunile prevăzute de art. 10 și art. 12 din Legea nr. 78/2000, expresia „bani, bunuri sau alte foloase necuvenite” este asociată scopului urmărit de făptuitor pentru a indica, pe latura subiectivă, forma de vinovăție cu care se comite fapta, intenția calificată prin scop.

Specific acestor infracțiuni este faptul că latura subiectivă include în structura sa ca formă de vinovăție intenția, care este calificată prin scop. Scopul prevăzut de lege este obținerea unor avantaje sub formă de bani, bunuri sau alte foloase necuvenite în beneficiul făptuitorului sau al unei terțe persoane. Scopul trebuie să existe, nefiind necesară realizarea lui efectivă.

Particular, la infracțiunea prevăzută de art. 11 din Legea nr. 78/2000, care operează doar cu noțiunea de „foloase necuvenite”, aceasta este folosită pentru a caracteriza acțiunea prin care se realizează elementul material, în întregirea laturii obiective, prin sintagma „dacă fapta este de natură a-i aduce direct sau indirect un folos necuvenit”.

Art. 13¹ din Legea nr. 78/2000 nu cuprinde expresia „bani, bunuri sau alte foloase necuvenite”.

În stabilirea elementelor de tipicitate ale infracțiunii prevăzute de art. 13² din Legea nr. 78/2000 relevante sunt considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 458 din 22 iunie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 890 din 13 noiembrie 2017, prin care s-a admis excepția de neconstituționalitate și s-a constatat că dispozițiile art. 15 din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, raportate la art. 13² din același act normativ, cu referire la infracțiunea de abuz în serviciu, sunt neconstituționale.

Astfel, în considerentele obligatorii, paragrafele 31—33, instanța de contencios constituțional a reținut următoarele:

„31. (...) Curtea apreciază că reglementarea cuprinsă în art. 297 din Codul penal întregeste conținutul normei de trimitere, reprezentată de art. 13² din Legea nr. 78/2000, prima dispoziție legală devenind suportul juridic al celei de-a doua. Cu alte cuvinte, infracțiunea prevăzută de dispozițiile art. 13² din Legea nr. 78/2000 prezintă trăsăturile constitutive ale infracțiunii de abuz în serviciu la care se adaugă condiția referitoare la obținerea de către funcționarul public, pentru sine ori pentru altul, a unui folos necuvenit. Concluzia ce se impune, din economia modului de reglementare a dispozițiilor art. 13² din Legea nr. 78/2000, este aceea că pentru a deveni aplicabile aceste dispoziții este necesar să se constate mai întâi că faptele săvârșite întrunesc toate elementele de structură ale conținutului variantei-tip descrise de art. 297 din Codul penal.

32. Astfel, Curtea constată că situația premisă ce stă la baza infracțiunii prevăzute de dispozițiile art. 13² din Legea nr. 78/2000 presupune întotdeauna constatarea întrunirii elementelor constitutive ale infracțiunii de abuz în serviciu în forma sa tip. Doar după constatarea existenței infracțiunii de abuz în serviciu în varianta-tip se poate trece la analiza îndeplinirii condiției speciale referitoare la urmarea imediată a acestei fapte, respectiv condiția ca subiectul activ al infracțiunii să fi obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit.”

Reținem astfel că la infracțiunea prevăzută de art. 13², astfel cum a statuat Curtea Constituțională prin decizia precitată, sintagma „dacă funcționarul public a obținut pentru sine ori pentru altul un folos necuvenit” reprezintă una din urmările imediate ale infracțiunii alături de urmarea imediată ce intră în conținutul constitutiv al infracțiunii de abuz în serviciu prevăzută de art. 297 din Codul penal, neputând fi asociată noțiunii de obiect al infracțiunii.

Noțiunea de folos necuvenit în referire la infracțiunea prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 a fost analizată de Curtea Constituțională în Decizia nr. 458 din 22 iunie 2017, precitată, instanța de contencios constituțional reținând:

„33. (...) Curtea observă că această concluzie este susținută și de faptul că în jurisprudența sa, analizând constituționalitatea noțiunii de «folos necuvenit», nu a realizat o suprapunere a elementului «pagubă» (regăsit în art. 297 din Codul penal) cu cel de «folos necuvenit» (regăsit în dispozițiile art. 13² din Legea nr. 78/2000) în sensul aprecierii că cele două reprezintă noțiuni ce se asimilează. Dimpotrivă, Curtea Constituțională a analizat separat cele două elemente, tocmai pentru că acestea au o existență de sine stătătoare în contextul săvârșirii infracțiunii. Cu alte cuvinte, producerea pagubei, deși uneori se poate converti într-un folos necuvenit, nu este întotdeauna echivalentă cu obținerea acestui folos. De asemenea, cele două elemente nu se exclud reciproc, ci, din contră, doar după constatarea întrunirii elementelor constitutive ale infracțiunii de abuz în serviciu în forma sa tip, care presupune cauzarea pagubei sau vătămarea drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane fizice sau ale unei persoane juridice, se poate trece la a se constata dacă s-a obținut de către funcționar un folos necuvenit, fiind, în consecință, săvârșită infracțiunea prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000. (...)”

În esență, s-a stabilit că noțiunea de folos necuvenit nu se identifică cu cea de pagubă materială și totodată că, uneori, aceasta se poate converti într-un folos necuvenit, însă, și în acest ultim caz obținerea unui folos necuvenit își menține caracterul de condiție referitoare la urmarea imediată a infracțiunii de abuz în serviciu prevăzută în art. 13² din Legea nr. 78/2000 raportat la art. 297 din Codul penal.

Deosebit de infracțiunile de corupție, infracțiunea reglementată de art. 13² din Legea nr. 78/2000 este o infracțiune de rezultat, urmarea imediată constând atât în urmarea caracteristică infracțiunii prevăzute de art. 297 din Codul penal, cât și din urmarea imediată reglementată prin art. 13² din Legea nr. 78/2000.

Urmarea imediată a infracțiunii reglementate prin art. 297 din Codul penal în varianta tip și atenuată constă în cauzarea unei pagube ori a unei vătămări a intereselor legale ale persoanei.

Paguba reprezintă o pierdere de natură patrimonială, cuantificabilă.

În varianta agravată urmarea imediată constă în **producerea unor consecințe deosebit de grave** astfel cum sunt definite prin art. 183 din Codul penal.

Pentru întregirea laturii obiective a infracțiunii prevăzute de art. 13² din Legea nr. 78/2000 este necesar să se producă urmarea specifică, alături de cea prevăzută de art. 297 din Codul penal, și anume obținerea de către funcționarul public, pentru sine sau pentru altul, a unui folos necuvenit.

Prima teză a art. 13 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 reglementează **un criteriu general de determinare a competenței Direcției Naționale Anticorupție**, și anume paguba materială, criteriu **aplicabil numai infracțiunilor prevăzute de Legea nr. 78/2000**, a căror urmare imediată constă într-o pagubă materială, cuantificabilă, cu excepția celor reglementate prin art. 18¹—18⁵ din legea precitată pentru care, așa cum am evidențiat, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, prin art. 13 alin. (2), stabilește că sunt în competența structurii specializate, indiferent de valoarea pagubei.

Infracțiunea prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000, atunci când urmarea imediată, caracteristică infracțiunii prevăzute de art. 297 din Codul penal, constă într-o pagubă materială, dar și în situația în care folosul obținut este echivalent cu sumele stabilite drept prejudiciu, este caracterizată ca fiind o infracțiune de rezultat, astfel încât în stabilirea competenței Direcției Naționale Anticorupție va fi incident criteriul general reglementat prin art. 13 alin. (1) lit. a) prima teză din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002.

În considerarea tuturor argumentelor prezentate, concluzia care se impune este aceea că în categoria infracțiunilor de corupție nu poate fi inclusă infracțiunea prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 ca infracțiune asimilată infracțiunilor de corupție și totodată că noțiunea de „folos necuvenit” nu poate fi asociată cu expresia „valoarea sumei sau a bunului care formează obiectul infracțiunii de corupție”.

Totodată, caracteristica infracțiunii prevăzute de art. 13² din Legea nr. 78/2000 de a fi o infracțiune de rezultat determină doar incidența criteriului prevăzut de art. 13 alin. (1) lit. a) prima teză din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, în stabilirea competenței.

În consecință, în situația în care infracțiunea de abuz în serviciu prevăzută în art. 13² din Legea nr. 78/2000 raportat la art. 297 din Codul penal a cauzat o pagubă materială mai mică sau egală cu echivalentul în lei a 200.000 euro, comisă de o persoană a cărei calitate nu determină incidența dispozițiilor art. 13 alin. (1) lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, este de competența parchetului nespecializat, iar nu a Direcției Naționale Anticorupție.

Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 473 și 474 din Codul procedură penală,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite recursul în interesul legii formulat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și stabilește că:

În interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 13 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 privind Direcția Națională Anticorupție, infracțiunea de abuz în serviciu prevăzută în art. 13² din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție raportat la art. 297 din Codul penal, care a cauzat o pagubă materială mai mică sau egală cu echivalentul în lei a 200.000 euro, comisă de o persoană a cărei calitate nu determină incidența dispozițiilor art. 13 alin. (1) lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, este de competența parchetului nespecializat, iar nu a Direcției Naționale Anticorupție.

Dispozițiile art. 13 alin. (1) lit. a) teza a II-a din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, referitoare la valoarea sumei sau a bunului care formează obiectul infracțiunii de corupție, nu sunt incidente în cazul infracțiunii de abuz în serviciu prevăzute în art. 13² din Legea nr. 78/2000 raportat la art. 297 din Codul penal.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 474 alin. (4) din Codul de procedură penală.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 15 noiembrie 2021.

PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CORINA-ALINA CORBU

Magistrat-asistent,
Adina Andreea Ciuhan Teodoru

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro

Adresa Biroului pentru relații cu publicul este:
Str. Parcului nr. 65, intrarea A, sectorul 1, București; 012329.
Tel. 021.401.00.73, e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro
Pentru publicări, încărcați actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro/brp/>

